

EUROOPAN KESKUSPANKKI
EUROJÄRJESTELMÄ

MENETTELYT HÄTÄRAHOITUSTA MYÖNNETTÄESSÄ

(Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön artiklan 14.4 mukainen EKP:n neuvoston rooli ja siihen liittyvät menettelyt myönnettäessä hätärahoitusta yksittäisille luottolaitoksille)

Euroalueen luottolaitokset voivat saada keskuspankkiluottoa paitsi rahapoliittisissa operaatioissa myös poikkeuksellisesti hätärahoituksena (Emergency Liquidity Assistance, ELA).

Hätärahoituksella tarkoitetaan jonkin eurojärjestelmän kansallisen keskuspankin tarjoamaa

- a) keskuspankkirahaa ja/tai
- b) muuta apua, joka voi johtaa keskuspankkirahan määrän kasvuun

ja joka myönnetään tilapäisistä maksuvalmiusvaikeuksista kärsivälle vakavaraiselle rahoituslaitokselle tai vakavaraisten rahoituslaitosten ryhmälle yhteisen rahapolitiikan ulkopuolisena toimenpiteenä. Kansalliset keskuspankit vastaavat tarjoamastaan hätärahoituksesta ja kantavat siihen liittyvät kustannukset ja riskit. Euroopan keskuspankkijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön (EKP:n perussääntö) artiklan 14.4 nojalla EKP:n neuvoston vastuulla on kuitenkin rajoittaa hätärahoitusoperaatioita, jos se katsoo niiden olevan ristiriidassa eurojärjestelmän tavoitteiden ja tehtävien kanssa. Päätös tehdään kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä. EKP:n neuvostolle on ilmoitettava operaatioista ajoissa, jotta se voi arvioida asianmukaisesti, ovatko ne ristiriidassa tavoitteiden ja tehtävien kanssa. Vuodesta 1999 käytössä olleita menettelyjä on tarkistettu säännöllisin väliajoin. Seuraavassa esitetään yhteenveto nykyisistä menettelyistä.

Kansalliset keskuspankit toimittavat EKP:lle yksityiskohtaiset tiedot mahdollisista hätärahoitusoperaatioistaan normaalisti viimeistään toisena pankkipäivänä operaation suorittamisen jälkeen. Mukana pitää olla ainakin seuraavat tiedot:

1. vastapuoli, jolle hätärahoitusta on myönnetty tai myönnetään
2. myönnetyn tai myönnettävän hätärahoituksen arvopäivä ja eräpäivä
3. myönnetyn tai myönnettävän hätärahoituksen määrä
4. valuutta, jossa hätärahoitusta on myönnetty tai myönnetään
5. vakuudet tai takuut, joita vastaan hätärahoitusta on myönnetty tai myönnetään, tiedot vakuuksien arvostuksesta ja aliarvostuksesta, yksityiskohtaiset tiedot mahdollisista takuista sekä mahdollisten suojalausekkeiden ehdot
6. vastapuolelta perittävä korko myönnetystä tai myönnettävästä hätärahoituksesta
7. syy(t) hätärahoituksen tarpeeseen (vakuuksien muutospyynnöt, talletuspako tms.)

8. toiminnan vakautta valvovan viranomaisen arvio hätärahoitusta saaneen/saavan laitoksen likviditeettitilanteesta ja vakavaraisuudesta lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä sekä perusteet, miksi laitos on todettu vakavaraiseksi
9. tarvittaessa arvio siitä, millaisia vaikutuksia hätärahoituksen myöntämisestä edellyttäneellä tai edellyttävällä tilanteella olisi voinut tai voisi olla muiden maiden ja/tai järjestelmäriskin kannalta.

Kaikki sellaiset kohdissa 1–9 tarkoitetut tiedot, joita ei ole toimitettu etukäteen, on toimitettava jälkikäteen. Mahdolliset muutokset edellisen päivän tietoihin verrattuna on ilmoitettava päivittäin. Lisäksi EKP:n neuvosto voi joissakin tapauksissa katsoa tarpeelliseksi pyytää kansalliselta keskuspankilta lisätietoja tai muuttaa tiedonantovaatimuksia laajemmiksi ja/tai tiukemmiksi.

Jos jollekin rahoituslaitokselle tai rahoituslaitosten ryhmälle kaavailun hätärahoituksen kokonaismäärä on suurempi kuin 500 miljoonaa euroa, kansallisen keskuspankin (tai keskuspankkien) tulee ilmoittaa siitä EKP:lle mahdollisimman pian ennen suunnitellun avun aloittamista.

Jos jollekin rahoituslaitokselle tai rahoituslaitosten ryhmälle kaavailun hätärahoituksen kokonaismäärä on yli 2 miljardia euroa, EKP:n neuvosto punnitsee, voisiko kyseinen hätärahoitus olla ristiriidassa eurojärjestelmän tavoitteiden ja tehtävien kanssa. Mikäli hätärahoitusta tarjoava keskuspankki sitä pyytää, EKP:n neuvosto voi asettaa kokonaismäärälle kynnyksarvon, jonka alle jääviin suunniteltuihin hätärahoitusoperaatioihin ei puututa, kunhan ne suoritetaan tietyn lyhyen ajan kuluessa. Asetettava kynnyksarvo voi koskea myös useampia rahoituslaitoksia tai rahoituslaitosten ryhmiä.

Vähintään kolme pankkipäivää ennen pyynnön käsittelyä EKP:n neuvoston kokouksessa kansallisen keskuspankin on toimitettava seuraavat tiedot:

- edellä kohdissa 1–9 tarkoitetut tiedot ennakoivasti ja mahdollisimman kattavasti ja niille asetettujen ehtojen mukaisesti; mikäli asetettava kynnyksarvo koskee useampia rahoituslaitoksia tai rahoituslaitosten ryhmiä, tiedot olisi toimitettava kustakin pankista
- arvio kunkin yksittäisen hätärahoitettavaksi kaavailun pankin rahoitusvajeesta seuraavaan EKP:n neuvoston kokoukseen saakka kahdessa eri skenaariossa (odotettavissa oleva skenaario ja stressiskenaario)

Näillä menettelyillä pyritään varmistamaan riittävässä määrin, että EKP:n neuvosto voi hoitaa EKP:n perussäännön artiklan 14.4 mukaisen roolinsa myönnettäessä hätärahoitusta yksittäisille luottolaitoksille. Menettelyt sitovat kaikkia kansallisia keskuspankkeja, ja niiden riittävyyttä arvioidaan säännöllisin väliajoin.